МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра обліку та аудиту

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: «Аудит та аналіз розрахунків із соціального страхування»

Здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня
ІІ курсу, групи ОНМз-231
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
освітня програма «Державний аудит; судово-економічна експертиза у фінансових розслідуваннях»

_____ Якубівський Євгеній Янович
підпис здобувача вищої освіти

Науковий керівник _____ Лісовий А.В., д.е.н., професор
підпис

Гарант освітньо-професійної програми _____ Лісовий А.В., д.е.н., професор
підпис

Допущено до захисту рішенням кафедри
протокол від «28» 01 2025 № 2

Завідувач кафедри _____ Лісовий А.В., д.е.н., професор
підпис

Ірпінь – 2025

Реєстрація №29 28.01.2025
(дата) (підпис відповідальної особи)

Результати перевірки До захисту 27.01.2025р
(до захисту, на доопрацювання) (дата) (підпис)

Результат захисту 70/С/4 13.02.25
(оцінка) (дата) (підпис)

Голова комісії: Лавренкова І.М.
(підпис) (ініціали, ПІБ)

Члени комісії: Лісовий А.В.
(підпис) (ініціали, ПІБ)

Савченко А.М.
(підпис) (ініціали, ПІБ)

Панасенок О.В
(підпис) (ініціали, ПІБ)

а, доктора еконо

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, ПІБ
ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ НАУКОВИМ КЕРІВНИКОМ				
1. Зміст роботи (наукова і практична значимість роботи, її наукова новизна, глибина дослідження, здатність екстраполяції теоретичних висновків до практичних ситуацій, наявність сильних і слабких сторін, логічність та послідовність викладення матеріалу тощо)	від 0 до 30	23		
2. Рівень підготовки здобувача (володіння професійною термінологією, вміння здійснювати аналіз, приймати рішення, вносити пропозиції тощо)	від 0 до 10	9		
3. Ставлення здобувача до виконаної роботи (дотримання календарного плану, урахування пропозиційї зауважень наукового керівника, оформлення роботи тощо)	від 0 до 50	8		
РАЗОМ БАЛІВ	**від 0 до 50**	40		
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
1. Доповідь	від 0 до 15	15		
2. Роздатковий матеріал	від 0 до 5	5		
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	від 0 до 30	10		
РАЗОМ БАЛІВ	**від 0 до 50**	30		
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	**від 0 до 100**	70		

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис),
70	C	4	13.02.	Лавренкова І.М. Лісовець А.В. Семенко Л.І. Панасюк О.В.

Правила переведення оцінок до національної шкали та шкали ЕКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	
60-69	Д	3 (задовільно)
50-59	E	
35-49	ЄХ	2 (незадовільно)

ЗМІСТ

ВСТУП ……. 7
РОЗДІЛ 1. Теоретичні засади дослідження аудиту та аналізу із соціального страхування…… 10
1.1. Економічна сутність соціального страхування як об'єкту аудиту та аналізу ……. 10
1.2. Загальна характеристика підприємства та аналіз показників фінансово-господарського стану ПрАТ «АК «Київводоканал»…….. 21
РОЗДІЛ 2. Практичні аспекти аудиту і аналізу розрахунків із соціального страхування ПрАТ «Акціонерна компанія «Київводоканал» …… 27
2.1. Організація та методика аудиту розрахунків із соціального страхування ПрАТ «Акціонерна компанія «Київводоканал» …….. 27
2.2. Організація та методика аналізу розрахунків із соціального страхування ПрАТ «Акціонерна компанія «Київводоканал»…… 37
РОЗДІЛ 3. Удосконалення методики проведення аудиту розрахунків із соціального страхування для підвищення ефективності роботи ПРАТ «АК «Київводоканал» …….. 44
ВИСНОВКИ ……..... 50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ……..... 55
ДОДАТКИ …….. 59

ВСТУП

Актуальність теми. Одним з найголовніших напрямів діяльності нашої держави є вирішення питань соціального страхування як основи соціального забезпечення її громадян. Соціальне страхування як складова частина соціального захисту відіграє значну роль у житті громадян України. Конституцією України нашу державу проголошено як соціальну, тобто її соціальна політика повинна спрямовуватись на створення належних умов для достойного рівня життя і вільного розвитку особистості. Проте остаточного вигляду система соціального захисту ще не отримала і перебуває у процесі постійного реформування. З 1 січня 2011 року система загальнообов'язкового державного соціального страхування змінила порядок нарахування та сплати відрахувань на соціальне страхування. Новий порядок полягає у нарахуванні та сплаті єдиного внеску на соціальне страхування. Разом з тим, всі питання фінансування страхових випадків, проведення відповідних виплат, подання звітності та притягнення до відповідальності за використання коштів фондів залишаються у віданні відповідних фондів соціального страхування. Таким чином, взаємовідносини роботодавця не обмежуються єдиним внеском, все ж взаємовідносини у сфері соціального страхування – це розрахунки з чотирма окремими фондами соціального страхування України. Основною метою аудиту розрахунків із соціального страхування є оцінка достовірності сальдо за рахунком 65 «Розрахунки за страхуванням» у фінансовій (бухгалтерській) звітності, перевірка правильності та повноти нарахування й сплати страхових внесків, а також надання рекомендацій організації щодо законної оптимізації цих платежів. Аналіз розрахунків за страхуванням є частиною тематичного економічного аналізу, оскільки він охоплює лише окрему сторону діяльності підприємства, а не всю діяльність загалом.

Інформаційна основа роботи. Соціальне страхування у своїх працях розглядали такі науковці як: Андріїв В. В. Насібова О. В. Губар О. Є. та інші. Питаннями впровадження єдиного соціального внеску в Україні займались такі вчені, як: Даценко В. В., Динь І. М., Градова О. В., С. Мельник, Приймак І. І. та ін.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні організаційно-методичних підходів щодо обліку розрахунків із соціального страхування відповідно до чинних вимог сучасної законодавчої бази.

Для досягнення поставленої мети формульовано такі **завдання дослідження:**

- розглянути економічну сутність соціального страхування як об'єкту аудиту та аналізу;

- здійснити загальну характеристику підприємства та аналіз показників фінансово-господарського стану ПрАТ «АК «Київводоканал»;

- дослідити організацію та методику аудиту розрахунків із соціального страхування ПрАТ «Акціонерна компанія «Київводоканал»;

- розглянути організацію та методику аналізу розрахунків із соціального страхування ПрАТ «Акціонерна компанія «Київводоканал»;

- розглянути напрямки удосконалення методики проведення аудиту єдиного соціального внеску для підвищення ефективності роботи ПРАТ «АК «Київводоканал».

Об'єктом дослідження є соціальне страхування як організаційно-правова форма соціального забезпечення та законодавство України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Базою дослідження кваліфікаційної роботи є ПрАТ «АК «Київводоканал».

Предметом дослідження є організація та методика аудиту і аналізу розрахунків із соціального страхування ПрАТ «АК «Київводоканал».

Методи дослідження. При проведенні даного дослідження були використані діалектичний, системний та статистичний підходи до вивчення теоретичних і методологічних основ формування інформації про фінансові інвестиції в звітності. У межах діалектичного підходу використано методи індукції та дедукції, аналізу та синтезу інформації.

Джерелами інформації стали законодавча та нормативне забезпечення щодо регулювання теоретико-методичних та організаційних засад формування, аудиту і аналізу розрахунків із соціального страхування підприємства, наукові доробки вітчизняних і зарубіжних

науковців, статті в періодичних виданнях, звітні дані досліджуваного підприємства.

Наукова новизна. В роботі узагальнено теоретико-методичні підходи до аудиту та аналізу розрахунків із соціального страхування та запропонована методика їх аудиту.

Практична значущість. Реалізація зазначеної методики аудиту розрахунків із соціального страхування буде сприяти підвищенню ефективності роботи аудитора, чіткому формулюванню завдання, нададуть можливість звести до мінімуму ризик не виявлення облікових помилок чи шахрайства, оцінити реальний фінансовий стан підприємства та сформулювати обґрунтований аудиторський висновок.

Обсяг та структура роботи. Кваліфікаційна робота сформована із вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел із 51 найменування, 5 додатків. Обсяг роботи – 57 стор.

РОЗДІЛ 1. Теоретичні засади дослідження аудиту та аналізу із соціального страхування.

1.1. Економічна сутність соціального страхування як об’єкту аудиту та аналізу

Соціальне страхування, як невід'ємний елемент системи соціального захисту, виконує важливу функцію у забезпеченні добробуту громадян України. Згідно з Конституцією України, наша країна визначена як соціальна держава, що означає, що її політика у цій сфері має бути спрямована на створення сприятливих умов для забезпечення гідного рівня життя.

В Україні найчастіше під соціальним страхуванням мається на увазі «загальнообов’язкове державне соціальне страхування у вигляді системи прав, обов’язків і гарантій, яке передбачає надання соціального захисту у вигляді матеріального забезпечення громадян у разі хвороби, повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати страхових внесків власником або уповноваженим ним органом, громадянами, а також бюджетних та інших джерел, передбачених законом» [42]. Згідно із законодавством України про соціальне страхування, «об’єктом соціального страхування є страховий випадок, у разі настання якого у застрахованої особи виникає право на отримання матеріального забезпечення та соціальних послуг. Залежно від страхового випадку в Україні визначено такі види загальнообов’язкового державного соціального страхування: пенсійне страхування; у зв’язку з тимчасовою втратою працездатності; від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності; страхування на випадок безробіття; медичне страхування; інші види страхування, передбачені законом» [42].

Починаючи з 2011 року, система соціального страхування зазнала суттєвих змін через перегляд механізмів обчислення та сплати соціальних внесків. Наразі триває модернізація системи соціального захисту та пенсійного забезпечення

населення. Щоб детальніше зрозуміти суть соціального захисту та значення фінансових розрахунків у цій сфері, доцільно проаналізувати поняття «соціальний захист» і «соціальне страхування».

Розглянемо етапи розвитку соціального страхування в Україні в процесі державотворення в сфері соціального захисту населення.

Соціальне страхування включає різноманітні види соціальної підтримки: «виплати, дотації, пільги, субсидії, спрямовані на покращення становища окремих груп населення через реалізацію соціальних програм та забезпечення функціонування відповідних соціальних установ. Фінансування соціального захисту громадян в Україні має багаторівневу структуру, яка охоплює кошти з державного та місцевих бюджетів, ресурси державних і недержавних соціальних фондів, внески підприємств різних форм власності та пожертвування доброчинних організацій. Це фінансування базується на принципах соціальної солідарності, яка передбачає взаємну підтримку між учасниками системи соціального захисту. Хоча законодавство України не містить вичерпного переліку видів обов'язкового та добровільного соціального страхування, основні елементи цієї системи визначені» [18].

Види загальнообов'язкового державного соціального страхування:

1) пенсійне страхування:

- пенсії за віком, по інвалідності внаслідок загального захворювання (в тому числі каліцтва, не пов'язаного із роботою, інвалідності з дитинства);
- пенсії у зв'язку з втратою годувальника, крім передбачених пунктом 4 ст.25 Закону України: «Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»:
- «медичні профілактично-реабілітаційні заходи;
- допомога на поховання пенсіонерів;
- пенсія по інвалідності внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання;
- пенсія у зв'язку з втратою годувальника, який помер внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання» [18].

2) страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності:

- допомога по тимчасовій непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною);
- допомога по вагітності та пологах;

3) медичне страхування:

- діагностика, амбулаторне лікування;
- стаціонарне лікування;
- надання готових лікарських засобів й виробів медичного призначення;
- профілактичні та освітні заходи;
- забезпечення медичної реабілітації осіб, які перенесли особливо важкі операції або мають хронічні захворювання.

4) страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності:

- «профілактичні заходи щодо запобігання нещасним випадкам на виробництві й професійним захворюванням;
- відновлення здоров'я й працездатності потерпілого;
- допомога по тимчасовій не працездатності внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання;
- відшкодування збитків, заподіяних працівникові каліцтвом чи іншим ушкодженням здоров'я й пов'язаним із виконанням ним своїх трудових обов'язків;
- допомога на поховання осіб, які померли внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання» [18].

5) страхування на випадок безробіття:

- «допомога по безробіттю;
- відшкодування витрат, пов'язаних із професійною підготовкою або перепідготовкою та профорієнтацією;
- дотація роботодавцю для працевлаштування безробітних, у тому числі молоді на перше робоче місце;
- допомога на поховання безробітного;
- профілактичні заходи, спрямовані на запобігання настанню страхових випадків.

6) інші види страхування, передбачені законами України» [14].

Правові, організаційні та фінансові засади конкретних видів загальнообов’язкового державного соціального страхування визначаються окремими законами, а саме:

1) «Основи законодавства України про загальнообов’язкове державне соціальне страхування – Закон України №16/98-ВР від 14.01.1998 р. зі змінами» [40];

2) «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування – Закон України № 1058-15 від 9.07.2003р. зі змінами» [44];

3) «Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття – Закон України № 1533-14 від 2.03.2000 р. зі змінами» [42];

4) «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням Закон України № 1564-14 від 8.07.2000р» [43].

5) Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування – Закон України № 2464-17 від 8.07.2010р. зі змінами та ін. [45].

Для спрощення процесу обліку та сплати соціальних внесків підприємствами, а також забезпечення прозорості обліку та контролю за цими процесами, в Україні впроваджено єдиний соціальний внесок (ЄСВ). Його основна ідея полягає у зосередженні функцій окремих фондів соціального страхування та Пенсійного фонду України в єдиній спеціалізованій структурі (підрозділі Пенсійного фонду). Таким чином, введення ЄСВ стало реформаторським кроком у системі соціального страхування України в частині збору соціальних платежів, що дозволило забезпечити повну прозорість фінансових потоків для учасників системи обов’язкового державного соціального страхування [10].

«Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування - консолідований страховий внесок, збір якого проводиться до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування у обов'язковому порядку і на регулярній основі з ціллю забезпечення захисту у випадках, які передбачені законодавством, прав застрахованих осіб на отримання страхових виплат чи послуг за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування» [45].

«Застрахована особа – це фізична особа, що у відповідності до законодавства підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню й сплачує чи сплачувала та за яку сплачується або сплачувався в установленому законом порядку єдиний внесок» [45].

«Податкові органи – є центральним органом виконавчої влади, що реалізую державну податкову політику і державну політику із адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та його територіальні органи. Максимальна величина бази нарахування єдиного внеску – це максимальна сума доходу застрахованої особи на місяць, яка дорівнює 15 розмірам мінімальної зарплати, що встановлена законом, на яку нараховується єдиний внесок» [45].

«Мінімальний страховий внесок – це сума єдиного внеску, яка визначається розрахунковим чином шляхом добутку мінімального розміру заробітної плати і розміру внеску, встановлений законом на місяць, за який нараховується заробітна плата чи дохід, й підлягає сплаті кожного місяця» [45].

Платниками єдиного внеску є:

1) «роботодавці:

- підприємства, установи й організації та інші юридичні особи, які утворені відповідно до законодавства України, не залежно від форми власності, виду діяльності і господарювання, що використовують працю фізичних осіб на умовах трудового договору чи контракту на умовах, передбачених законодавством, або за цивільно-правовими договорами відповідають видам діяльності відповідно до відомостей із Єдиного реєстру (юридичних осіб, ФОП та громадських формувань), в т.ч. філії, відділення представництва, та інші підрозділи зазначених підприємств, установ й організацій, що мають окремий баланс та самостійно ведуть розрахунки з застрахованими особами» [45].

2) «ФОП, зокрема ті, що використовують працю інших осіб на умовах трудового договору чи на інших умовах, які передбачені законодавством про працю, та за цивільно-правовим договором» [45].

3) – «фізичні особи, які забезпечують себе роботою самостійно, й фізичні особи, що використовують працю інших осіб на умовах трудового договору;

- філії, представництва й інші відокремлені підрозділи підприємств, установ і організацій утворені відповідно до законодавства України, що мають окремий баланс та самостійно здійснюють розрахунки з застрахованими особами;

- дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав, філії, представництва й інші відокремлені підрозділи іноземних підприємств, установ і організацій розташовані на території України;

- підприємства, організації, установи, та фізичні особи, що використовують найману працю, військові частини і органи, що виплачують грошове забезпечення, допомогу по тимчасовій непрацездатності, допомогу в зв'язку із вагітністю і пологами, допомогу, надбавку чи компенсацію відповідно до законодавства» [45].

Розмір єдиного внеску:

- «для платників єдиний внесок визначено у розмірі 22%;

- для підприємств, організацій, установ, а також фізичних осіб-підприємців, зокрема тих, хто обрав спрощену систему оподаткування і працевлаштовує осіб з інвалідністю, ставка єдиного внеску становить 8,41%;

- для підприємств та організацій загальноукраїнських громадських об’єднань осіб з інвалідністю, таких як УТОГ та УТОС, якщо частка працівників із інвалідністю складає щонайменше 50% від загальної кількості персоналу, а фонд оплати праці цих працівників становить не менше 25% усіх витрат на оплату праці, розмір внеску встановлюється на рівні 5,3%;

- для підприємств і організацій громадських об’єднань осіб з інвалідністю, за умови, що працівники з інвалідністю складають не менше 50% персоналу, а їхній фонд заробітної плати становить як мінімум 25% загальних витрат на оплату праці, ставка єдиного внеску встановлюється у розмірі 5,5%» [45].

Недоїмка та штрафи:

- «сума єдиного внеску, яка не була вчасно нарахована або сплачена у строки, визначені законодавством, вважається недоїмкою. Вона підлягає стягненню із нарахуванням пені та накладенням штрафів. У разі несплати чи затримки із оплатою єдиного внеску, накладається штраф у розмірі 20% від суми, яку не було сплачено вчасно (пункт 2 частини 11 статті 25 Закону про ЄСВ);

- додатково, за кожен день прострочення платежу нараховується пеня у розмірі 0,1% від суми не доплати (частина 10 статті 25 Закону про ЄСВ)» [45].

У 2021 році була здійснено об'єднання податкової звітності й звіту із ЄСВ. Закони №115 і №116 вказано, що звітування про нарахування єдиного внеску включається до звітності з податку на доходи фізичних осіб. У зв'язку з цим до декларації було додано нові окремі додатки ЄСВ 1, ЄСВ 2 та ЄСВ 3, а також виокремлено зобов'язання що до сплати єдиного внеску для:

- «фізичних осіб – підприємців, які не користуються спрощеною системою оподаткування;

- осіб, що займаються незалежною професійною діяльністю;

- членів фермерських господарств, якщо вони не підпадають під страхування на інших підставах;

- осіб, які здійснюють сплату єдиного внеску за умовами договору про добровільну участь у системі обов'язкового державного пенсійного страхування» [6].

З 1 січня 2011 року запроваджено нові правила функціонування системи обов'язкового державного соціального страхування, згідно із якими нарахування страхових внесків здійснюється шляхом сплати єдиного соціального внеску. Після прийняття Закону № 2464 серед бухгалтерів виникли очікування, що ЄСВ повністю відповідатиме своїй назві. Однак у розділі «Прикінцеві та перехідні положення» цього закону [45] зазначено, що поряд із ним продовжують діяти інші базові закони, які регулюють соціальне страхування, хоча і з певними змінами.

Таким чином, після 1 січня 2011 року система соціального страхування залишається під регулюванням чинних законодавчих актів, що стосуються окремих фондів державного страхування, як це було й до впровадження Закону №2464 [45]. Три основні закони [42, 43, 44] продовжують впливати на порядок обчислення внесків, визначення умов отримання соціальної допомоги й дотацій і з фондів соцстраху.

Всі аспекти, пов'язані з фінансуванням страхових випадків, виплатою соціальних допомог, поданням звітності й відповідальністю за використання

ресурсів фондів, залишаються в компетенції відповідних органів соціального страхування.

Правова основа здійснення соціального страхування від нещасного випадку на робочому місці й професійних захворювань встановлюється Конституцією України, Законом України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які призвели до втрати працездатності», а також іншими нормативними актами, що прийнятими на їх реалізацію [45].

Соціальне страхування від нещасного випадку є окремим видом державного обов'язкового страхування, спрямованого на забезпечення соціального захисту, охорону життя й здоров'я працівників під час виконання ними трудових обов'язків. Держава гарантує всім застрахованим особам реалізацію їхніх прав у рамках такого страхування.

Учасниками системи страхування від нещасного випадку виступають застраховані працівники, а у певних випадках — члени їхніх родин або інші особи, страхувальники та організація-страховик. Страхувальниками, які здійснюють сплату внесків, є роботодавці, а іноді й самі застраховані особи. Страховиком є Фонд соціального страхування від нещасного випадку й професійних захворювань України [14].

Предметом цього виду страхування є життя, здоров'я та здатність до праці застрахованих осіб. Для страхування від нещасного випадку на виробництво не потрібно згоди чи заяви працівника. Страхування проводиться в безособовій формі. Всі особи, що підпадають під обов'язкове страхування, є застрахованими із момент набрання чинності зазначеним законом незалежно від фактичного виконання страхувальниками своїх зобов'язань що до сплати страхових внесків. Певні категорії громадян, як суб'єкти підприємницької діяльності, можуть застрахуватися добровільно за письмовою заявою [14].

Для контролю за дотриманням фінансової дисципліни що до нарахування, сплати та цільового використання збору органи Фонду соціального страхування від нещасних випадків мають право здійснювати планові й поза планові виїзні перевірки фінансово-господарської діяльності суб'єктів підприємництва, відповідно до процедур, встановлених українським законодавством.

При організації обчислення соціальних виплат на випадок тимчасової втрати працездатності необхідно враховувати норми таких нормативних актів:

- «Порядок оплати перших п’яти днів тимчасової непрацездатності через захворювання або травму, не пов'язану з нещасним випадком на виробництві, за рахунок роботодавця: Постанова Кабінету Міністрів України № 439 від 26.06.2015 (остання редакція на 26.06.2015)» [36];

- «Порядок обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов’язковим державним соціальним страхуванням: Постанова Кабінету Міністрів України № 1266 від 26.09.2001 (остання редакція на 04.07.2015)» [38];

- «Порядок визначення середньої заробітної плати: Постанова Кабінету Міністрів України № 100 від 08.02.1995 (остання редакція на 30.05.2020)» [37];

- «Інструкція зі статистики заробітної плати № 5 від 13.01.2004» [39];

- «Інструкція з порядку заповнення листка непрацездатності № 774/438/207-ос/719 (z1324-06) від 24.11.2006» [28].

З 1 січня 2011 року в правовому регулюванні нарахування страхових сум за тимчасову втрату працездатності відбулися істотні зміни. Зокрема, матеріальне забезпечення застрахованих осіб роботодавці-страхувальники здійснюють не за рахунок утриманого й нарахованого єдиного соціального внеску, а виключно за рахунок коштів, які отриманих на окремий рахунок страхувальника. Окрім того, з 2019 року скасовано форму Ф4-ФСС з ТВП, яка передбачала щоквартальне звітування про використання коштів Фонду. Це значно зменшило витрати часу та ресурсів роботодавців. Це рішення було ухвалено з метою спрощення й стандартизації звітності щодо коштів Фонду і підвищення прозорості соціального страхування [4].

Скасування вказаної форми звітності Фонд розглядає як оптимізацію процесу, тому що всі необхідні дані тепер містяться у оновленій (значно розширеній) формі заяви-розрахунку, зазначеній у додатку 1 до Порядку фінансування страхувальників для надання матеріального забезпечення застрахованим особам у разі тимчасової втрати працездатності й окремих виплат потерпілим на виробництві за рахунок коштів Фонду соціального страхування України, затвердженого 19 липня 2018 року № 12 [37].

Щодо виплат коштів застрахованій особі, страхувальники повідомляють Фонд соціального страхування України (ФСС), надаючи Звіт про виплату коштів застрахованим особам у відповідності до форми, зазначеної в додатку 2 до Порядку № 12 [38].

Окрім того, було затверджено порядок надання страхових виплат й фінансування витрат на медичну й соціальну допомогу для внутрішньо переміщених осіб, постраждалих на виробництві. Цей документ удосконалює механізм надання страхових виплат й фінансування медико-соціальних послуг для таких осіб за місцем їх тимчасового проживання (перебування). Зміни також торкнулися порядку відшкодування витрат санаторно-курортним закладам за надані послуги з реабілітації працюючих та санаторно-курортного лікування потерпілих на виробництві. Зокрема, посилено контроль за якістю наданого лікування. Встановлено граничні розміри витрат на відшкодування вартості одного ліжко-дня [38].

З 1 жовтня 2018 року відповідно до п. 6 Порядку № 12, подається змінена форма Заяви-розрахунку для отримання матеріального забезпечення від ФСС. Страхувальник подає заяви-розрахунки, повідомлення про виплату коштів застрахованим особам й звітність щодо використання коштів Фонду чи в паперовій формі, чи надсилає їх в електронному вигляді і з використанням електронного цифрового підпису. Для подачі цих документів в електронному вигляді страхувальники повинні звернутися до робочих органів виконавчої дирекції Фонду чи відділень для укладання відповідних договорів [4].

У підсумку можна зазначити, що система соціального страхування в Україні постійно зазнає змін. Наразі однією з найбільших переваг є оптимізація внесків, що передбачає збір єдиного соціального внеску для Пенсійного фонду України. Такий механізм збору є розумним рішенням для адміністрування витрат на утримання соціальних фондів, оскільки раніше страхові внески збиралися окремо кожним з фондів соціального страхування. Однак цей порядок не змінив спосіб розрахунків із соціальними фондами щодо виплат страхових внесків. Таким чином, хоча й реформи в сфері соціального страхування спростили процедуру розрахунків по страхуванню в частині визначення бази нарахування, порядку сплати і обліку соціальних розрахунків, підприємства повинні й надалі

подавати звітність у всі фонди і здійснювати розрахунки по страховим виплатам. Першими кроками є спроби уніфікувати звітність з ЄСВ і ПДФО для платників на спрощеній системі оподаткування. Тому необхідність прийняття єдиного порядку для всіх підприємств дозволить уніфікувати процес заповнення й спростити подання звітності по загальнообов'язкових державних зборах й податках до контролюючих органів, а також скоротить кількість звітів [4].

Основною метою аудиту розрахунків із соціального страхування є оцінка достовірності сальдо за рахунком 65 «Розрахунки за страхуванням» у фінансовій (бухгалтерській) звітності, перевірка правильності та повноти нарахування й сплати страхових внесків, а також надання рекомендацій організації щодо законної оптимізації цих платежів. Під час аудиту страхових внесків необхідно здійснити наступне:

- «проаналізувати порядок ведення синтетичного й аналітичного обліку страхових внесків;

- оцінити коректність формування бази оподаткування відповідно до вимог чинного законодавства;

- визначити правильність формування сум, що не підлягають оподаткуванню страховими внесками, й усунути можливість не правомірного зменшення оподатковуваної бази через ці суми;

- оцінити правильність застосування страхових тарифів та пільг;

- проаналізувати обґрунтованість виплат допомоги й інших витрат за рахунок коштів Фонду соціального страхування;

- перевірити правильність відображення податкових зобов'язань перед бюджетом у звітності;

- оцінити повноту й своєчасність сплати страхових платежів до бюджету» [25].

У спеціалізованій економічній літературі питання аналізу розрахунків за страхуванням або зовсім не висвітлюється, або розглядається лише у рамках дослідження зобов'язань. Це може бути пов'язано і з тим, що в господарській діяльності підприємств розрахунки за страхуванням займають порівняно невеликий обсяг роботи. Однак їх аналіз є важливим, оскільки впливає на прийняття управлінських рішень у майбутньому. Отже, існує потреба у

узагальненні, систематизації й удосконаленні методики аналізу цього виду розрахунків. Аналіз розрахунків за страхуванням є частиною тематичного економічного аналізу, оскільки він охоплює лише окрему сторону діяльності підприємства, а не всю діяльність загалом. Для дослідження таких розрахунків як правило проводять ретроспективний й перспективний аналіз. Перш за все, можна визначити динаміку витрат на соціальні внески, тенденції їх розвитку, здійснити контроль за виконанням попередніх планів, вивчити причини відхилень від планових показників й вжити необхідні заходи для оптимізації витрат. Перспективний аналіз дозволяє спрогнозувати стан розрахунків за страхуванням у майбутньому, скласти план витрат на наступні періоди й запобігти небажаним наслідкам [14].

1.2. Загальна характеристика підприємства та аналіз показників фінансово-господарського стану ПрАТ «АК «Київводоканал»

ПрАТ «АК «Київводоканал» - підприємство, яке надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, знаходиться за адресою: м. Київ, просп. Володимира Івасюка, 14-Ж. Керівництво товариства: Лисюк Олег Володимирович - голова правління - генеральний директор; Нестеренко Вікторія Володимирівна - перший заступник Генерального директора з економіки та фінансів; Горкуценко Сергій Олександрович - заступник генерального директора з технічних питань та перспективного розвитку [34].

Київводоканал – найстаріше і найпотужніше водопостачальне підприємство України та одне з найбільших у Європі.

Види діяльності товариства (КВЕД):

- 36.00 Забір, очищення та постачання води;
- 11.07 Виробництво безалкогольних напоїв; виробництво мінеральних вод та інших вод, розлитих у пляшки;
- 35.14 Торгівля електроенергією;
- 37.00 Каналізація, відведення й очищення стічних вод [34].

ПрАТ «АК «Київводоканал» є одним із стратегічних підприємств критичної інфраструктури України, що забезпечує споживачів міста Києва

послугами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення відповідно до отриманої ліцензії, проводить ремонти, експлуатацію та обслуговування як власних основних фондів так і майна комунальної власності м. Києва. Крім цього, Товариство надає послуги з водовідведення містам Київської області [34].

У зв'язку зі збройною агресією рф проти України, введенням воєнного стану Товариство наразі працює на межі своїх економічних, технічних, кадрових, фінансових можливостей.

Ситуація, що склалась, пов'язана з гострою нестачею обігових коштів для продовження здійснення роботи Товариства в стабільному режимі, так як основним джерелом покриття витрат на виробництво послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є кошти, отримані від реалізації цих послуг за встановленими тарифами.

Протягом 2023 року Товариство працювало за тарифами, встановленими постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.12.2021 № 2842 «Про встановлення тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення ПрАТ «Акціонерна Компанія «Київводоканал», які діють з 01.01.2022.

Історія компанії нерозривно пов'язана з минулим міста Києва. Протягом півтори тисячі років свого існування столиця, як одне з найбільших міст Європи, не могла функціонувати без систем водопостачання та каналізації, які в різні періоди впроваджували передові технологічні досягнення.

Будівництво та запуск першої ділянки міського водопроводу відбулося у 1872 році. Цей рік вважається початком історії Київводоканалу. У 1939 році була збудована Дніпровська водопровідна станція разом із комплексом очисних споруд, включаючи процес знезараження води. У 1961 році введено в експлуатацію Деснянську водопровідну станцію, яка стала головним джерелом постачання питної води для міста. У 1965 році почала працювати Бортницька станція аерації, що забезпечує механічне та біологічне очищення всіх каналізаційних стоків Києва. У 1977 році Київське виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства було визнано ключовим підприємством для впровадження і поширення передових практик у сфері

водопостачання та водовідведення України. У 1986 р. катастрофа на Чорнобильській АЕС призвела до радіоактивного забруднення вод Дніпра. Для вирішення цієї проблеми на Десні збудували плавучу насосну станцію з водопровідними магістралями, що транспортували воду з Десни до очисних споруд Дніпровської водопровідної станції [34].

У 2001 р. ДКО «Київводоканал» було реорганізовано у Відкрите акціонерне товариство «Акціонерна компанія «Київводоканал». У 2010 р. Відкрите акціонерне товариство «Акціонерна компанія «Київводоканал» було перетворено на Публічне акціонерне товариство «Акціонерна компанія «Київводоканал». У 2012 р. Київводоканал відзначив своє 140-річчя, відкривши єдиний в Україні оновлений Музей історії каналізації. У 2014–2015 рр. набув чинності закон, який визначив Київводоканал надавачем послуг, зобов'язавши підприємство укладати прямі угоди з мешканцями. Тариф на водопостачання почав включати інвестиційну складову, що спрямовується на модернізацію підприємства. У 2015 р. між Урядами України та Японії підписана кредитна угода для залучення коштів на реконструкцію Бортницької станції аерації. У 2016 р. відкрито перший сучасний центр нового формату для обслуговування споживачів - юридичних осіб [34].

У товаристві «Акціонерна компанія «Київводоканал» станом на 2023 рік працювало 6361 осіб.

Розглянемо основні економічні показники діяльності товариства за період 2021-2023 рр. (табл. 1.1.).

Таблиця 1.1.

Основні фінансово-економічні показники ПрАТ «Акціонерна компанія «Київводоканал» за 2021-2023 рр.

	Показники	2021р.	2022р.	2023р.	Відхи-лення 2023р. до 2021р. (+, -)	Відхи-лення 2023р. до 2021р. %	Відхи-лення 2023р. до 2022р. (+, -)	Відхи-лення 2023р. до 2022р %
1	Необоротні активи	8518840	8 675 772	8 884 797	365 957	4,29%	209,025	2,41
2	Оборотні активи	892078	9 860 750	10 058 045	281 170	31,53%	197,295	2,00
3	Власний капітал	1166416	1 120 908	872 062	-294 354	-25,24%	-248,846	-22,19
4	Довгострокові зобов'язання і забезпечення	7216142	7 382 452	7 561 592	345 450	4,79%	179,140	2,43
5	Поточні зобов'язання і забезпечення	1027670	1 357 390	1 624 391	596 721	58,06%	267,001	19,69
6	Виручка від реалізації, тис. грн.	3670041	3 767 090	4 190 959	520 918	14.19%	423,869	11,26
7	Собівартість від реалізації товарів, тис. грн.	334638	3 710 989	4 402 963	1 068 325	32,00%	691,974	18,64
8	Валовий прибуток (збиток)	335403	56 101	-222094	-557 497	-166,19%	-478.07	-222,1
9	Інші доходи	188297	288 850	239 889	51 592	27,39%	-48,961	-16,96
10	Чистий прибуток (збиток)	180468	-45508	-194787	-375 255	-207,93%	447,88	194,78
11	Витрати на оплату праці	1265472	1 105 893	1 196 187	-69 285	-5,48%	90,294	8,16
12	Відрахування на соціальні заходи	276037	240 748	44,248	-231 789	-83.95%	7,83	44,25

Джерело: [34].

З даних таблиці 1.2. видно, що необоротні активи ПрАТ «Акціонерна компанія «Київводоканал» збільшились на 365957 тис. грн. (4,29%) у порівнянні з 2021 р. та на 209025 тис. грн. (2,41%) у порівнянні з 2022 р. Поступове збільшення необоротних активів свідчить про зростання інвестицій компанії у довгострокові активи. Це може бути наслідком придбання нових основних засобів або інших довгострокових інвестицій.

Оборотні активи ПрАТ «Акціонерна компанія «Київводоканал» збільшились на 281170 тис. грн. (31,53%) від 2021 р. до 2023 р., а також на 197 295 тис. грн. (2,00%) порівняно з 2022 р. Зростання оборотних активів може свідчити про збільшення запасів, дебіторської заборгованості або грошових коштів. Підвищення оборотних активів за останні два роки може бути стратегічним кроком для підтримки ліквідності підприємства.

Власний капітал ПрАТ «Акціонерна компанія «Київводоканал» зменшився на 294 354 тис. грн. (-25,24%) у порівнянні з 2021 р. і на 248 846 тис. грн. (-22,19%) порівняно з 2022 р. Зниження власного капіталу є серйозним сигналом. Це може бути наслідком збиткової діяльності компанії або виплат дивідендів, що зменшують накопичений капітал. Зниження на 25% за два роки вказує на втрату фінансової стійкості.

Довгострокові зобов'язання та забезпечення збільшились на 345450 тис. грн (4,79%) порівняно з 2021 р. і на 179 140 тис. грн (2,43%) в порівнянні з 2022 р. Зростання довгострокових зобов'язань може вказувати на збільшення боргового навантаження на ПрАТ «Акціонерна компанія «Київводоканал», що може бути пов’язано з отриманням кредитів або іншими фінансуваннями для розвитку чи стабілізації діяльності.

Поточні зобов’язання та забезпечення збільшились на 596721 тис. грн (58,06%) у порівнянні з 2021 р. і на 267 001 тис. грн. (19,69%) відносно 2022 р. Різке збільшення поточних зобов'язань свідчить про більший обсяг короткострокових зобов'язань, що може бути результатом зростання кредиторської заборгованості або інших поточних фінансових зобов'язань ПрАТ «Акціонерна компанія «Київводоканал».

Виручка від реалізації зросли на 520 918 тис. грн. (14,19%) в порівнянні з 2021 р. і на 423 869 тис. грн. (11,26%) у порівнянні з 2022 р. Позитивна динаміка виручки вказує на збільшення обсягів реалізації товарів чи послуг ПрАТ «Акціонерна компанія «Київводоканал».

Собівартість від реалізації товарів збільшились на 1068325 тис. грн. (32,00%) у порівнянні з 2021 р. і на 691 974 тис. грн. (18,64%) у порівнянні з 2022 р. Зростання собівартості свідчить про підвищення витрат на виробництво чи закупівлю товарів. Це може бути пов'язано з зростанням витрат на сировину, працю та енергоносії.

Валовий прибуток (збиток) ПрАТ «Акціонерна компанія «Київводоканал» знизився на 557 497 тис. грн. (-166,19%) порівняно з 2021 р. і на 478 070 тис. грн. (-222,09%) у порівнянні з 2022 р. Значне зниження валового прибутку може бути пов'язано з підвищенням собівартості при незначному зростанні виручки. Це вказує на погіршення ефективності виробництва або послуг.

Інші доходи ПрАТ «Акціонерна компанія «Київводоканал»зросли на 51 592 тис. грн. (27,39%) у порівнянні з 2021 р. і зменшення на 48 961 тис. грн. (-16,96%) у порівнянні з 2022 роком.

Чистий прибуток (збиток) ПрАТ «Акціонерна компанія «Київводоканал» зменшились на 375 255 тис. грн. (-207,93%) порівняно з 2021 роком і на 447 880 тис. грн. (-194,79%) порівняно з 2022 роком. Великі збитки, які компанія зазнала в 2023 році, свідчать про невдалі фінансові результати в цілому.

Витрати на оплату праці ПрАТ «Акціонерна компанія «Київводоканал» зменшились на 69 285 тис. грн. (-5,48%) у порівнянні з 2021 роком і на 90 294 тис. грн. зросли (8,16%) у порівнянні з 2022 р. Відрахування на соціальні заходи зменшились на 231 789 тис. грн. (-83,95%) у порівнянні з 2021 р. і незначно збільшились на 7 830 тис. грн. (44,25%) у порівнянні з 2022 р.

Отже, фінансова діяльність ПрАТ «Акціонерна компанія «Київводоканал»в період 2021-2023 рр. відзначалася змішаними результатами. Проте загальне зниження власного капіталу та чистого прибутку вказує на фінансові труднощі, пов'язані з високими витратами та зростанням зобов'язань. Одночасно спостерігається зростання оборотних активів та виручки, що може свідчити про спроби компанії адаптуватися до нових економічних умов.

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ АУДИТУ І АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКІВ ІЗ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

ПРАТ «АКЦІОНЕРНА КОМПАНІЯ «КИЇВВОДОКАНАЛ»

2.1. Організація та методика аудиту розрахунків із соціального страхування ПрАТ «Акціонерна компанія «Київводоканал»

Аудит як специфічна форма незалежної оцінки фінансових звітів та іншої облікової інформації що до економічно-фінансової діяльності суб'єкта господарювання з метою формування висновків про його реальний фінансовий стан набуває особливої важливості в умовах сучасного розвитку економіки України. Це пов'язано з трансформаційними змінами в національній обліковій системі. Орієнтація на міжнародний досвід, не стабільність економічної ситуації й змінюваність національного законодавства вимагають проведення аудиту на високому рівні, і з урахуванням усіх можливих факторів, що можуть вплинути на об'єкт дослідження [49].

«Аудит являє собою перевірку публічної бухгалтерської звітності, обліку первинних документів та іншої інформації про фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання з метою оцінки достовірності їх звітності, повноти обліку, а також відповідності чинним нормативним вимогам та законодавству» [26, с. 17].

«Метод аудиту – це сукупність прийомів і технік (елементів методу), що застосовуються для дослідження його предмету й об'єктів. До елементів методу належать: аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія, моделювання, абстрагування, конкретизація, класифікація, огляд, опитування, фактичний контроль, документальна перевірка, тестування, аналітичні процедури тощо» [49].

Застосування зазначених елементів методу для дослідження інформації, що є предметом перевірки, дає можливість аудитору реалізувати мету аудиторської перевірки, тобто зробити висновок щодо того, чи відповідають фінансові звіти в усіх суттєвих аспектах вимогам та нормативним стандартам (МСА 200 «Мета та загальні принципи аудиторської перевірки») [26].

Для досягнення цілей аудиторської перевірки, аудитор визначає необхідну кількість процедур, що мають бути виконані, з урахуванням вимог МСА. Відповідно, кількість процедур, встановлена аудитором, буде обсягом перевірки, а фактором, який дозволяє аудитору зробити висновок про відсутність суттєвих викривлень у фінансових звітах, є обґрунтована впевненість, яка залежить від отриманих аудиторських доказів.

У цьому контексті аудитор повинен врахувати фактори, що можуть вплинути на здатність виявити суттєві викривлення. Серед них:

- «застосування тестування;
- обмеження, притаманні будь-яким системам бухгалтерського обліку й внутрішнього контролю (наприклад, можливість порушень із боку керівництва чи змови);
- більшість аудиторських доказів є переконливими, але не остаточними» [49].

Однак аудитор поважає необхідність надання обґрунтованої впевненості в тому, що фінансові звіти в цілому не містять суттєвих викривлень, спричинених шахрайством чи помилками, й несе відповідальність за формулювання й висловлення свого висновку, враховуючи, що підготовка й подання фінансових звітів лежить на управлінському персоналі. Для коректного розуміння предмета аудиту слід чітко визначити об'єкт дослідження, що є основою аудиторської перевірки [25].

У сучасних умовах господарської діяльності підприємств зростає ймовірність свідомого або не свідомого неправильного відображення облікової інформації у бухгалтерських реєстрах, що може призвести до приховування значних сум грошових коштів. Найчастіше ці порушення виявляються під час розрахунків із працівниками щодо оплати праці й у зв'язку зі страхуванням [25].

Основні завдання аудиту розрахунків за страховими внесками включають:

- «перевірку точності нарахувань й виплат працівникам та відображення цих процесів в бухгалтерському обліку;
- з’ясування правильності й повноти нарахування внесків на фонд оплати праці для працівників;

- аналіз організації аналітичного обліку розрахунків із оплати праці й взаємодії між аналітичним і синтетичним обліком;

- оцінку заходів, що їх вживає керівництво для своєчасного стягнення заборгованості з працівників» [21, с. 259].

Найбільш трудомістким й важливим етапом аудиторської перевірки розрахунків за страхуванням є контроль правильності нарахувань єдиного соціального внеску на фонд оплати праці. Метою аудиту розрахунків із органами соціального страхування є перевірка повноти та своєчасності відрахувань на соціальне страхування за відповідний період, а також перевірка своєчасності перерахунку внесків й законності витрачання соціальних виплат Фонду соціального страхування на випадок тимчасової втрати працездатності [26].

Об’єктами дослідження є трудові ресурси, система оплати праці й преміювання, система соціального страхування та її використання, розрахунки з працівниками щодо заробітної плати та страхування, первинна документація із обліку праці й страхування, бухгалтерський облік праці й соціального страхування, збитки від порушень у розрахунках за страхуванням, а також подання відповідної звітності [21].

Інформаційними джерелами є трудове законодавство, нормативно-правові акти що до підприємницької діяльності, документи із обліку праці й заробітної плати, бухгалтерські реєстраційні записи, акти перевірок, дані від правоохоронних органів, накази, картки, особові справи працівників, трудові договори, рапорти, облікові відомості й інші документи, що підтверджують реальний обсяг виконаної роботи [26].

Для ефективного проведення аудиту важливо організувати його етапи. Так, аудит розрахунків за страхуванням передбачає систему заходів, спрямованих на забезпечення належного, достовірного та своєчасного відрахування на соціальні потреби в бухгалтерії (рис. 2.1).

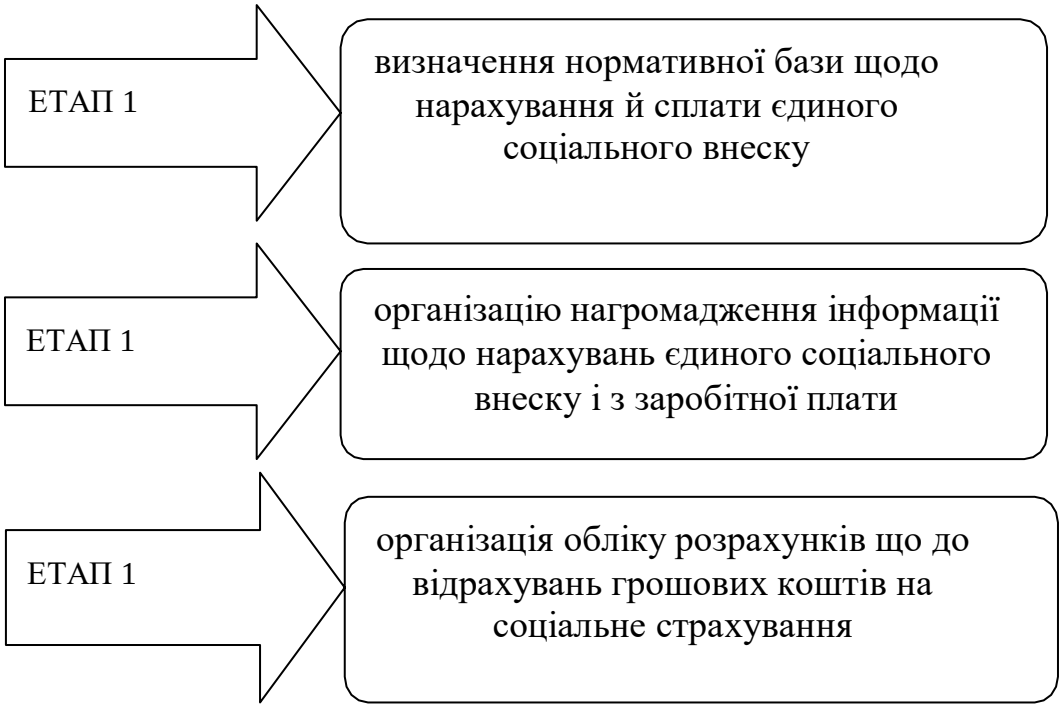

Рисунок 2.1. Організація аудиту розрахунків зі страхування

Згідно із Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове соціальне страхування», «працівники підприємств й фізичні особи, які виконують роботи (надають послуги) на підприємствах, в установах та організаціях, а також інші юридичні особи за цивільно-правовими договорами (крім фізичних осіб-підприємців), є платниками єдиного соціального внеску» [45].

Завданням аудиту розрахунків зі страхування є перевірка точності, повноти й своєчасності відрахувань за всіма видами оплати праці за відповідний період, а також перевірка своєчасності перерахування внесків й законності витрат Фонду соціального страхування [26, с. 75].

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити ряд завдань (рис. 2.2).

Перевірку ЄСВ у ПрАТ «АК «Київводоканал» проводилась за такими аспектами:

1. Основа для оподаткування: нарахована основна й додаткова заробітна плата, інші виплати (як грошові, так і не грошові).
2. Тарифні ставки ЄСВ згідно з положеннями Закону № 2464-VI.
3. Джерела фінансування нарахованої заробітної плати й сум нарахованих внесків.

4. Точність відображення у бухгалтерському обліку та звітності.
5. Своєчасність внесення платежів та подання соціальних звітів [49].

Рис. 2.2. Завдання аудиту розрахунків із соціального страхування

Розглядаючи правильність визначення бази для нарахування ЄСВ, слід перевірити:

- аудит розрахунку заробітної плати. Перевіряються та перераховуються всі види винагород, визначаються їх розміри. Документи ПрАТ «АК «Київводоканал»: лікарняні лист, табелі обліку робочого часу, заяви на відпустки, розрахункові відомості;
- аудит джерел фінансування витрат на оплату праці [29].

Послідовність перевірки господарських операцій щодо нарахування ЄСВ можна відобразити за такою схемою:

- «особові картки, контракти й угоди;
- документація обліку персоналу;
- записи в бухгалтерських рахунках;
- планові нормативні розрахунки;
- звітність із праці й нарахованого ЄСВ;
- розрахункові реєстри;
- платіжні відомості;
- звітність про витрати на виробництво та собівартість продукції;
- фактичні калькуляції;
- первинні бухгалтерські документи тощо» [49].

Під час аудиту аудиторам слід дотримуватися Кодексу законів про працю, постанов органів управління, інструкції. Важливо стежити за оновленням нормативних актів щодо праці та заробітної плати. При перевірці правильності нарахувань заробітної плата, відпусткових виплат й інших сум необхідно перевірити їх відповідність законодавчим вимогам. Важливим є ознайомлення із роботою тарифно-кваліфікаційних комісій, якщо вони є, які визначають кваліфікацію працівників, а також порівняння даних цих комісій і з записами у особових справах працівників [29].

Аудит розрахунків зі страхуванням у ПрАТ «АК «Київводоканал» доцільно розпочинати з перевірки, чи є підприємство платником відповідних внесків згідно з чинним законодавством. Потрібно перевірити, чи зареєстровано підприємство, установа або організація як платник страхових внесків у відповідних органах, таких як відділення Фонду соціального страхування за

місцем реєстрації. Реєстрація повинна бути завершена протягом 10 днів після отримання свідоцтва про реєстрацію підприємства або установи.

Аудитор має перевірити відповідність й законність джерел фінансування заробітної плата й сплачених внесків. Відрахування на обов'язкове соціальне страхування проводяться відповідно до встановлених законодавством норм від загального обсягу витрат на оплату праці й включаються до собівартості в частині витрат, що визначені НП(С)БО 16 «Витрати» [32].

Єдиний соціальний внесок є обов'язковим загальнодержавним платежем. Ставка ЄСВ для підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, виду діяльності та галузі встановлюється Верховною Радою України у відсотках до фонду оплати праці як для штатних працівників, так і для осіб, які не перебувають у штаті підприємства. Відрахування на соціальне страхування здійснюються щомісяця з усіх видів оплати праці й премій. Розподіл між Пенсійним фонд та Фондами соціального страхування України визначається відповідними нормативними або законодавчими актами [49].

Після того як визначено методику організації перевірки й кількість не обхідних аудиторських процедур, що дозволяють встановити правдиву інформацію що до дотримання трудового законодавства та розрахунків за страхуванням, аудитору необхідно скласти робочу програму. «Аудиторська програма є документом, який як правило, включає: завдання аудиту для конкретного об’єкта (системи контролю певних господарських операцій, залишків на рахунках бухгалтерії, циклу господарських операцій тощо); процедури, що мають бути виконані для досягнення поставлених цілей; обсяги робіт та терміни їх виконання. У програмі аудиту види, зміст й терміни виконання запланованих процедур повинні відповідати встановленим показник загального плану аудиту» [49].

Аудиторська програма для здійснення перевірки ПрАТ «АК «Київводоканал» допомагає координувати роботу виконавців й контролювати процес перевірки. Вона зазвичай містить перелік об’єктів аудиту за напрямками й вказівки що до часу, не обхідного для виконання кожного етапу аудиту або конкретної процедури. Відповідно до стандартів, програма повинна бути

достатньо детальною й слугувати як інструкція для асистентів, а також для контролю правильності виконаних робіт.

Для поліпшення планування й зменшення витрат часу при перевірці ПрАТ «АК «Київводоканал» часто використовуються заздалегідь підготовлені стандартні програми перевірки, які аудитору слід уважно адаптувати із урахуванням особливостей застосування в умовах конкретного підприємства та оцінки системи внутрішнього контролю. Зміни до плану й програми як правило, можуть бути внесені навіть під час виконання процедур підтвердження. Всі коригування повинно бути належно зафіксовані із поясненням причин. Одразу після завершення звітного періоду аудитори, як правило, здійснюють тести «відсічення», перевіряючи правильність віднесення господарських операцій до відповідного періоду [49].

Узагальнення результатів аудиторського планування як правило, оформлюється в аудиторському звіті по перевірці ПрАТ «АК «Київводоканал», в якому висвітлюються наступні аспекти: → короткий огляд основних напрямків діяльності замовника і з зазначенням ключових проблем; → оцінка ризику, притаманного галузі й безпосередньо підприємству; → оцінка ефективності внутрішнього контролю й ризиків, пов'язаних з контролем; → проблеми, що виникають через не типові господарські операції; → визначення складу аудиторської групи, розклад виконання робіт, використання внутрішніх аудиторів й комп'ютерних технологій в процесі перевірки; → загальні терміни виконання аудиту, строки зустрічей і з керівництвом замовника, дата завершення перевірки [26].

Під час останньої внутрішньої перевірки у ПрАТ «АК «Київводоканал» була перевірена достовірність нарахувань заробітної плати й ЄСВ. Розбіжностей з нормативно-правовою базою виявлено не було (Дод. А, Б).

Для найнятих працівників об'єктом оподаткування внесків на соціальне страхування на випадок безробіття є суми оплати праці, які включаються основну й додаткову заробітну плату, а також інші заохочувальні й компенсаційні виплати (в тому числі у натуральній формі), які підлягають обкладенню податком на доходи фізичних осіб.

Таблиця 2.3

Програма аудиту розрахунків із соціального страхування для ПрАТ «АК «Київводоканал»

Мета аудиту розрахунків із соціального страхування 1. Перевірити реальністьі повноти операцій по заробітній платі, які відображені у обліку ПрАТ «АК «Київводоканал» 2. Перевірити правильність нарахувань на зарплата й утримань із неї ПрАТ «АК «Київводоканал» 3. Перевірити вчасність оформлення лікарняних ПрАТ «АК «Київводоканал» 4. Перевірити правильність бух.обліку розрахунків із соціального страхування ПрАТ «АК «Київводоканал» 5. Перевірити достовірністьзалишків, відображених у фінансовій ПрАТ «АК «Київводоканал» звітності підприємства та стану розрахунків із фондами соціального страхування ПрАТ «АК «Київводоканал»				
№	Перелік аудиторських процедур	Виконавець	Індекс робочого документу	При-мітки
1.	Перевірка правильності оформлення первинних документ ПрАТ «АК «Київ-водоканал»	Воловець К.С.	14.4	
2.	Перевірка відповідності записів аналітичного і синтетичного обліку на рахунках 65, 66 записам у облікових регістрах, Головній книзі, і звітності ПрАТ «АК «Київводоканал»	Воловець К.С.	14.6	
3.	Перевірка ведення аналітичного обліку розрахунків з соціального страхування ПрАТ «АК «Київводоканал»	Воловець К.С.	16.0	
4.	Перевірка правомірності та своєчасності включення єдиного соціального внеску до склад собівартості продукції чи робіт, послуг ПрАТ «АК «Київводоканал»	Воловець К.С.	16.0	
5.	Вивчення достовірності й правильності нарахування допомоги по тимчасовій не працездатності за рахунок підприємства й за рахунок фонду соціального страхування ПрАТ «АК «Київводоканал»	Воловець К.С.	8,0	
6.	Перевірка правомірності й своєчасності виплат за рахунок фонду соціального страхування (допомога до 3-х років, при народжені, на поховання та інші види виплат) ПрАТ «АК «Київводоканал»	Воловець К.С.	8,0	
7	Перевірка правильності визначення зобов'язань у звітах про ЄСВ ПрАТ «АК «Київводоканал»	Воловець К.С.	8,0	

Джерело: складено автором.

Розпочинаючи перевірку розрахунків що до соціального страхуванню, бухгалтер як правило, ретельно перевіряє зазначені документи для уникнення спотворення реальних результатів праці. Після цієї перевірки працівник

бухгалтерії ПрАТ «АК «Київводоканал» проводить нарахування заробітної плата, фіксуючи інформацію на відповідних носіях й здійснює відрахування грошових коштів до фонду соціального страхування [26].

Аудит обов'язкових нарахувань й утримань із заробітної плати зазвичай полягає в перевірці правильності, повноти й своєчасності виконання відрахувань по всіх видах оплати праці за визначений період. Необхідно перевірити, чи вчасно перераховуються утримані суми до відповідних органів й визначити розмір заборгованості по зобов'язанням з соціального страхування [26].

Аудитор повинен перевірити правильність відображення у бухгалтерському обліку нарахувань на заробітну плату у вигляді нарахованих сум ЄСВ ПрАТ «АК «Київводоканал».

Особливо важливо перевірити, чи своєчасно перераховуються кошти в ПрАТ «АК «Київводоканал».

Платежі на державне соціальне страхування сплачуються:

- одночасно із отриманням коштів на оплату праці через банківські установи;

- у разі виплати в вигляді натуральної оплати — на наступний день після здійснення виплата.

Розрахунки із соціального страхування, як правило, є однією із найскладніших та самих трудомісткіших сфер роботи на підприємстві, що вимагає значних знань й значно підвищує ризики для компанії. З огляду на високі штрафи за порушення законодавства й пеню за прострочення платежів, аудиторський ризик ще більше зростає. Тому аудит розрахунків із соціального страхування є одним з найскладніших, відповідальних й об'ємних процесів у аудиторській практиці [26].

Аудит нарахувань на соціальні заходи ПрАТ «АК «Київводоканал» за 2022-2023 роки не виявив відхилень від норм чинного законодавства.

Аналізуючи відрахування на соціальні заходи діяльності ПрАТ «АК «Київводоканал» їх частку та зміни за кілька періодів, порівняємо величину цих показників й підготуємо висновки що до причин їх коливань. Використання аналітичних методів під час перевірки ПрАТ «АК «Київводоканал» надало наступні результати: за 2023 р. витрати на соціальні заходи у складі операційних

витрат становили 259 598 тис. грн, при цьому загальна сума нарахованої заробітної плати склала 1 196 187 тис. грн (Додаток В). Ці витрати становлять значну частку собівартості ПрАТ «АК «Київводоканал».

Поточні зобов'язання за розрахунками зі страхування ПрАТ «АК «Київводоканал» за 2023 р. у порівнянні із попереднім 2022 р.зменшились на 10364 тис. грн, або на 76,97 %, частка в загальних операційних витратах склала 0,43 %.

Отже, підприємство ПрАТ «АК «Київводоканал» демонструє не дуже стабільний фінансовий стан. Витрати на ЄСВ у 2023 р. зросли, однак це є очікуваним, оскільки відповідно зросли витрати на оплату праці й обсяг виробництва, а також собівартість наданих послуг.

Таким чином, основою ефективної роботи будь-якого підприємства є налагоджена система внутрішнього контролю. Незалежно від форми власності підприємства, важливим є бухгалтерський облік, який підтверджує законність та фінансову обґрунтованість дій організації, її взаємодію з державними органами та забезпечує дотримання встановлених норм і правил.

2.2. Організація та методика аналізу розрахунків із соціального страхування ПрАТ «Акціонерна компанія «Київводоканал»

Метою аналізу розрахунків за соціальним страхуванням в ПрАТ «Акціонерна компанія «Київводоканал» є оцінка реалізованих заходів що до соціального страхування та встановлення їх впливу на загальний фінансовий стан підприємства відносно останньої дати звітування із урахуванням динаміки його змін, що відбулись в результаті господарської діяльності, а також виявлення факторів, що мали вплив на ці зміни й прогнозування фінансового стану в майбутньому, враховуючи результати страхової діяльності [50].

Основними завданнями аналізу розрахунків за соціальним страхуванням є:

- «вивчення системи розрахунків за соціальним страхуванням;
- перевірка правильності відображення у звітності розрахунків за соціальним страхуванням;

- зіставлення даних синтетичного та аналітичного обліку розрахунків за страхуванням;
- дослідження структури внесків на соціальне страхування;
- перевірка стану розрахунків за соціальним страхуванням» [50].

Основними джерелами інформації для проведення аналізу розрахунків за соціальним страхуванням буде офіційна інформація Державного комітету статистики України, річна фінансова звітність підприємств, аудиторські звіти, внутрішня документація. Серед річних форм звітності слід виділити «Баланс, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про фінансові результати і Примітки до фінансової звітності» [50].

В залежності від джерел походження інформаційну базу слід поділити на певні групи (рис. 2.3).

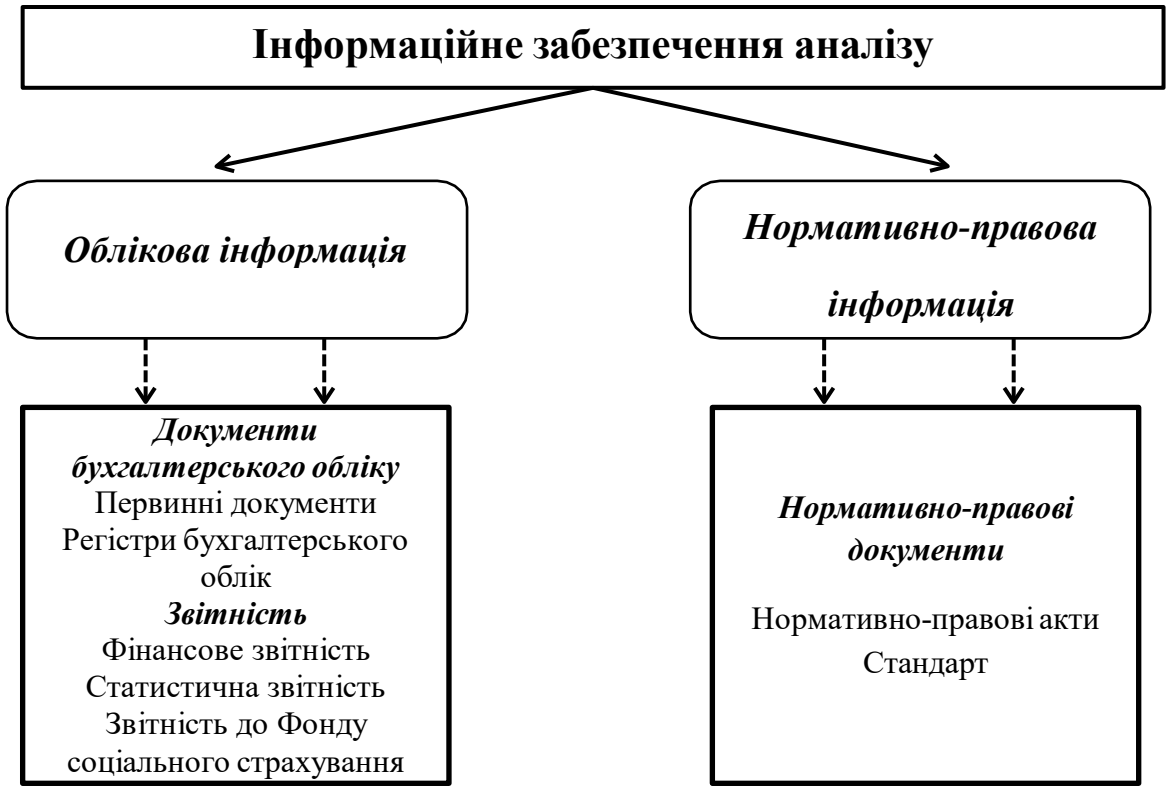

Рис. 2.3. Схема інформаційного забезпечення аналізу

Джерело: згруповано автором.

Облікова інформація отримується внаслідок ведення бухгалтерського обліку. Її формують документи бухгалтерського обліку, й також звітність досліджуваних розрахунків. До складу документів бухгалтерського обліку відносяться первинні документ, регістри бухгалтерського обліку, що використовуються при обліку розрахунків за страхуванням. Ще однією

складовою облікової інформації є дані різних форм звітності, що подаються до різних організацій [50].

Джерелами облікової інформації для аналізу розрахунків за соціальним страхуванням є:

- «звітність, яка подається до ФСС;
- звітність, що перевіряється;
- бухгалтерські звіти, книги, реєстри синтетичного й аналітичного обліку;
- бухгалтерські розрахунки, що підтверджують використання коштів, що були надані соціальними фондами;
- платіжні доручення на перерахунок страхових внесків;
- акти про нещасні випадки на виробництві» [50].

«Нормативно – правова інформація як компонент інформаційного забезпечення складається із таких нормативно – правових актів як Конституція України, Закони України, постанови й накази Кабінету Міністрів України конкретно у частині регулювання розрахунків за соціальним страхуванням. Надійна, якісна інформація потрібна на всіх етапах соціального управління: встановлення цілей, оцінювання проблемних ситуацій, організації й регулювання системи управління» [14].

Для підвищення результативності державного й місцевого соціального управління необхідне спеціальне інформаційне забезпечення, яке базується на розробці системи соціальних показників й методології збору поточної й прогнозуючої інформації, що демонструвала б особливості змін умов життя людей й їх становище в суспільстві як представників різних соціальних груп. Якісна інформація, її різносторонність й комплексність є можливим при синхронному використанні звітності, спостереженні соціологічних обстежень й узагальненні праць вітчизняних й іноземних спеціалістів, а ще вивченні думок досвідчених науковців і з соціально-економічних проблем на рівні державного й регіонального управління для визначення стратегії соціального розвитку із урахуванням національних інтересів [50].

Аналіз структури витрат, що включає розрахунки соціального страхування, передбачає визначення питомої ваги кожної статті витрат у загальних витрат та оцінку її змін протягом звітного періоду.

Проаналізуємо структуру витрат ПрАТ «Акціонерна компанія «Київводоканал» за елементами операційних витрат у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Структура операційних витрат в ПрАТ «АК «Київводоканал»

Вид витрат	2021 р.		2022 р.		2023 р.		Відхилення 2023 р. від 2021 р.	
	Абс., тис.грн	Питома вага, %	Абс., тис.грн	Питома вага, %	Абс., тис.грн	Питома вага, %	Абс., тис.грн	Відносне, %
Матеріальні затрати	1412714	37,83	1 770 367	41,73	2 279 075	47,02	866361	61,37%
Витрати на оплату праці	1265472	33,89	1 105 893	26,07	1 196 187	24,69	-69285	-5,48%
Відрахування на соціальні заходи	276037	7,39	240 748	5,67	259 598	5,36	-16439	-5,95%
Амортизація	333036	8,91	344 778	8,13	360 422	7,44	27386	8,22%
Інші операційні витрати	446675	11,96	781 337	18,40	752 165	15,50	305490	68,34%
Разом	3733934	100,00	4 243 123	100,00	4 847 447	100,00	1113513	29,80%

Джерело: складено автором.

Здійснивши розрахунки, можемо сказати, що у ПрАТ «АК «Київводоканал» в 2023 р. у порівнянні з 2021 р. відрахування на соціальні заходи зменшились 16439 тис. грн. або 6,33 %. Частка у витратах також зменшилася з 7,39 % до 5,95%. Це корелює з динамікою витрат на оплату праці, оскільки відрахування безпосередньо пов'язані із заробітною платою. Відобразимо графічно частку відрахувань на соціальні заходи у структурі операційних витрат за 2023р. на рис. 2.4.

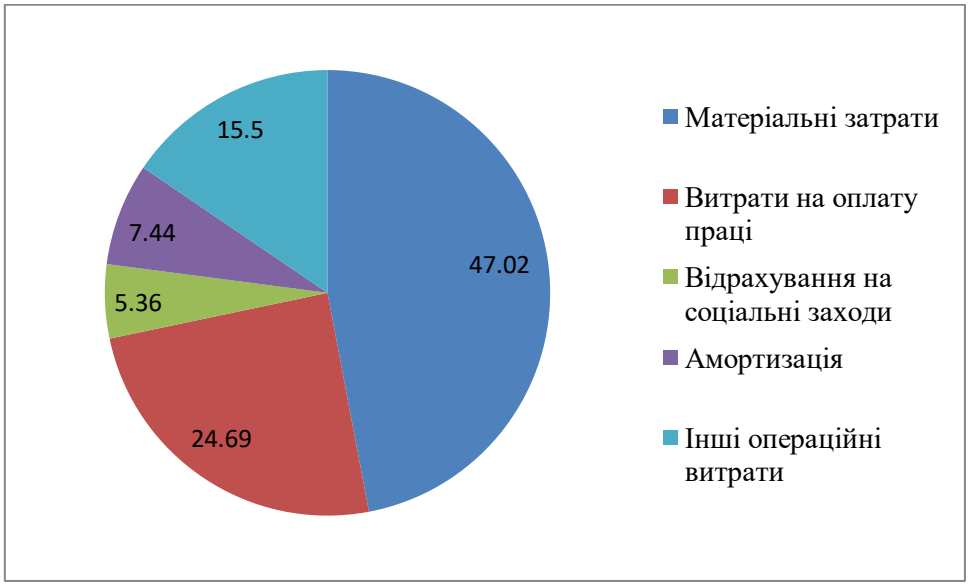

Рис. 2.4. Витрати відрахувань на соціальні заходи в структурі операційних витрат ПрАТ «АК «Київводоканал» за 2023 р.

Джерело: побудовано автором.

Проаналізуємо динаміку витрат на соціальне страхування ПрАТ «АК «Київводоканал» у табл. 2.2.

Таблиця 2.5

Динаміка витрат на соціальне страхування
ПрАТ «АК «Київводоканал» за 2021-2023рр., грн

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення 2023р. від 2021р.	
				Абсолютне, грн.	Відносне, %
Відрахування на соціальні заходи	276037	240 748	259 598	-16439	5,95 %

Джерело: складено автором на основі [34].

Отже, у 2023 р. сума соціальних відрахувань в ПрАТ «АК «Київводоканал» зменшилась на 16439 тис грн. (5,95%) порівняно з 2021 р.

Джерелом аналізу заборгованості за соціальним страхуванням є Баланс (Звіт про фінансовий стан) ПрАТ «АК «Київводоканал».

Характеристику якісних змін заборгованості у структурі пасивів підприємства можемо отримати внаслідок горизонтального та вертикального аналізу балансу.

Горизонтальний аналіз дає можливість порівняти показники за різні періоди.

Проаналізуємо динаміку рівня заборгованості за соціальним страхуванням ПрАТ «АК «Київводоканал» у табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Динаміка рівня заборгованості підприємства за соціальним страхуванням ПрАТ «АК «Київводоканал»

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення 2023р. від 2021р.	
				Абсолютне, грн	Відносне, %
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками страхування	17362	1911	6998	-10364	-76,97

Джерело: складено автором на основі [34].

Отже, у 2023 р. поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування ПрАТ «АК «Київводоканал» зменшилась на 10364 грн. (76,97 %) порівняно з 2021р.

Вертикальний аналіз дає змогу вивчити структуру заборгованості. В процесі здійснення цього аналіз розраховується питома вага відповідних показників та вплив кожного компоненту на результат в цілому.

Проаналізуємо частку заборгованості за соціальним страхуванням у структурі поточних зобов’язань й забезпечень ПрАТ «АК «Київводоканал» у табл. 2.6.

Таким чином, у 2023 р. поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з страхування ПрАТ «АК «Київводоканал» становить 0,43 % у структурі поточних зобов’язань та забезпечень, що на 1,25% більше, ніж 2021 р.

Отже, кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування за цим показником ПрАТ «АК «Київводоканал» зменшилась на 10364 тис. грн (76,97%) порівняно з 2021 р. і становила 6998 тис. грн. у 2023 р. Це свідчить про тенденцію до збільшення невиконаних фінансових зобов’язань перед страховими фондами.

Таблиця 2.6.

Заборгованість за соціальним страхуванням у структурі поточних зобов’язань й забезпечень ПрАТ «АК «Київводоканал»

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення 2023р. від 2021 р.		Темп приросту, %
				Абсолютне, грн	Відносне, %	
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	17362	1911	6998	-10364	-76,97	23,02
Всього поточні зобов’язання та забезпечення	1027760	1357390	1 624 391	596631	63,27	36,72
Питома вага,%	1,68	0,14	0,43	-	-	-

Джерело: складено автором.

Водночас питома вага цієї заборгованості у структурі поточних зобов’язань ПрАТ «АК «Київводоканал» зменшилася до 0,43 % через зростання загального обсягу поточних зобов’язань.

Вертикальний аналіз зобов'язань. У структурі поточних зобов’язань ПрАТ «АК «Київводоканал» помітно зменшилася частка заборгованості за соціальним страхуванням. Це вказує на певний перерозподіл пріоритетів у фінансуванні зобов’язань та потенційний ризик наростання кредиторської заборгованості.

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ ІЗ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ

ПРАТ «АК «КИЇВВОДОКАНАЛ»

Зважаючи на можливість помилок у розрахунках за доцільно організувати систему внутрішнього аудиту в ПрАТ «АК «Київводоканал», яка допоможе відслідковувати й виправляти помилки значно швидше, ніж річна аудиторська перевірка, а також дасть змогу зробити висновки щодо удосконалення системи обліку розрахунків за цим збором.

Організація й методика аудиту єдиного соціального внеску повинні бути побудовані відповідно до вимог чинного законодавства й політики бухгалтерського обліку підприємства.

Аудиторська перевірка у ПрАТ «АК «Київводоканал» розпочинається із етапу планування, на якому визначаються мета і завдання перевірки. Відповідальні особи за аудит визначають організаційно-методичні аспекти аудиту, що б забезпечити досягнення поставлених цілей та виконання завдань. Для підтвердження й покращення якості аудиту доцільно розробити чітку методику визначення основних компонентів організаційно-методичних аспектів перевірок [21].

Таку методику можна представити у вигляді схеми, що стане стандартною формою для організації всіх аудиторських перевірок. Основні організаційно-методологічні підходи до аудиту єдиного соціального внеску представлені на рис. 3.1.

Згідно з цією схемою, аудиторські компанії можуть формувати досьє конкретної перевірки, а комітет із якості аудиту – оцінювати ефективність проведеного аудиту.

Мета аудиту єдиного соціального внеску у ПрАТ «АК «Київводоканал»
Визначення достовірності, повноти відображення інформації про єдиного соціального внеску у фінансовій звітності, облікових регістрах обліку ПрАТ

<table>
<tr><td colspan="6">«АК «Київводоканал»</td></tr>
<tr><td colspan="6">Завдання аудиту єдиного соціального внеску ПрАТ «АК «Київводоканал»</td></tr>
<tr><td>Перевір-ка правиль-ності оформле-ння первин-них документ</td><td>Перевірка реальності існування зобов’язань за ЄСВ. Визнання заборгованості ЄСВ у відповідних звіт періодах</td><td>Підтвердження повноти відображення розрахунків з ЄСВ у бухгалтерському обліку, податковій й фінансовій звітності</td><td>Віднесення заборгованост з ЄСВ до складу зобов’язань підприємств</td><td>Перевірка розрахунку суми ЄСВ. Перевірка правильності оцінювання зобов’язань за ЄСВ відповідно до законодавство</td><td>Встановлення правильності відображення розрахунка за ЄСВ на рахунках обліку. Перевірка інформаціїяфінансо вої звітності її тотожності обліковим регістрам, первинним документам</td></tr>
<tr><td colspan="6">Предмет аудиту ПрАТ «АК «Київводоканал»</td></tr>
<tr><td colspan="6">Господарські процеси та господарські операції, пов’язані з єдиним соціальним внеском ПрАТ «АК «Київводоканал»</td></tr>
<tr><td colspan="6">Об’єкти аудиту</td></tr>
<tr><td>Елементи облікової політики</td><td>Господарські операції</td><td>Первинні документи</td><td>Облікові регістри</td><td>Довідки бухгалтерії</td><td>Фінансова звітність</td></tr>
<tr><td colspan="6">Методи організації аудиту ПрАТ «АК «Київводоканал»</td></tr>
<tr><td colspan="3">Суцільний</td><td colspan="3">Вибірковий</td></tr>
<tr><td colspan="6">Загальний план</td></tr>
<tr><td colspan="2">Підготовчий етап</td><td>Етап фізичної перевірки</td><td colspan="2">Основний</td><td>Заключний</td></tr>
<tr><td colspan="6">Програма аудиту</td></tr>
<tr><td colspan="6">Складається відповідно професійного судження аудитора</td></tr>
<tr><td colspan="6">Робочі документи</td></tr>
<tr><td colspan="6">Оформлюються здійсненні аудиторські процедури їх результати</td></tr>
<tr><td colspan="6">Узагальнення результатів аудиту ПрАТ «АК «Київводоканал»</td></tr>
<tr><td>Аналіз виявлених порушень</td><td>Оформлення підсумкових документів</td><td colspan="2">Надання рекомендацій що до організації обліку ЄСВ попередження помилок</td><td>Обговорення із управлінським персоналом результат аудиторської перевірки</td></tr>
<tr><td colspan="6">Аудиторський звіт по перевірці ПрАТ «АК «Київводоканал»</td></tr>
<tr><td colspan="6">Надається аудитором після завершення аудиторської перевірки у відповідно до чинного законодавства</td></tr>
</table>

Рис. 3.1. Основні компоненти організації і методики аудиту єдиного соціального внеску у ПрАТ «АК «Київводоканал»

Джерело: [21].

Після укладання контракту на проведення аудиту наступним етапом є розробка загального плану аудиту, який може бути оформлений в довільній формі. Проте, згідно із міжнародним досвідом й рекомендаціями МСА, цей план має охоплювати всі етапи аудиторської перевірки. У практиці українських аудиторів пропонується складати загальний план відповідно до аудиторських

процедур, що є складовими програми аудита. Складений за етапами загальний план без виділення аудиторських процедур є найбільш ефективним. Для аудиту єдиного соціального внеску при перевірці ПрАТ «АК «Київводоканал» доцільно застосовувати вибірковий методичний підхід, що дозволяє зменшити матеріальні та трудові витрати, хоча при цьому зростає ризик не виявлення помилок. Для зниження цього ризику проводиться оцінка системи внутрішнього контролю обліку єдиного соціального внеску, і з використанням тестів внутрішнього контролю [21]. Є такий тест для оцінки системи внутрішнього контролю та обліку єдиного соціального внеску (таблиця 3.1).

Таблиця 3.1.

Тест оцінки системи внутрішнього контролю та обліку єдиного соціального внеску для ПрАТ «АК «Київводоканал»

№	Зміст питання	Відповідь		Інформація відсутня	Примітки
		Так	Ні		
1	2	3	4	5	6
1.	Чи є Наказі про облікову політику в «АК «Київводоканал» інформація що до обліку ЄСВ?				
2.	На Вашу думку обрані аспекти облікової політики: - доцільні; - обґрунтована; - потребують коригувань.				
3.	Чи відповідають вибрані методологічні принципи обліку ЄСВ чинним нормам П(С)БО в «АК «Київводоканал»?				
4.	Чи були виявлені порушення за результатами попередніх перевірок ЄСВ?				
	Виявлені порушення стосуються: - аналітичного обліку; - синтетичного облік; - з вини відповідальної особи?				
5.	Чи відображаються виявлено порушення в податковому та бухгалтерському обліку?				
6.	Внутрішній контроль в «АК «Київводоканал» здійснюється: - внутрішнім аудитом; - службою внутрішнього контролю; - головним бухгалтером; - іншою особою, яку призначає наказом керівник? - не проводить.				
7.	Чи проводиться перевірка повноти й своєчасності нарахування та сплати ЄСВ в «АК «Київводоканал»??				
8.	Чи проводиться перевірка тотожності інформації про ЄСВ в первинних документ і Головній книзі?				
9.	Чи порівнюються дані аналітичного й синтетичного обліку в «АК «Київводоканал»??				
10.	Чи є графік (схема) документообігу за операціями, пов'язаними із ЄСВ в «АК «Київводоканал»?				
11.	Чи проведена класифікація персоналу на групи, за яким існують різні ставки ЄСВ в «АК «Київводоканал»?				
12.	Аналітичний облік ЄСВ ведеться на достатньому рівні?				
13.	Чи потрібні додаткові субрахунки до рахунку 65?				

14.	Чи перевіряється фактична собівартість реалізації товарів: - бухгалтером; - службою внутрішнього контроль?				
15.	Чи проводиться перевірка тотожності інформації даних Журналу, відомості, Головної книга в «АК «Київводоканал»?				
16.	Чи перевіряється тотожність інформація фінансової звітності й облікових регістрів в «АК «Київводоканал»?				
17.	Чи були виявлені помилки, порушення за результатами попередніх перевірок контролюючими органами?				
18.	Бухгалтер з обліку ЄСВ має фахова освіту в «АК «Київводоканал»?				
19.	Головний бухгалтер має фахову освіту?				
20.	Досвід роботи на посаді головного бухгалтера в «АК «Київводоканал» складає: - до 3-х років; - від 3-х до 5 -ти років; - більше 5- ти років?				
21.	Бухгалтерський облік ЄСВ ведеться в «АК «Київводоканал»: - автоматизовано; - вручну; - комбіновано?				

Джерело: [21].

За результатами аналізу системи внутрішнього контролю й обліку єдиного соціального внеску, аудитор робить висновки щодо надійності цієї системи й визначає обсяг аудиторської перевірки, розробляючи програму аудиту єдиного соціального внеску. Він також вибирає метод організації аудиту: суцільний, вибірковий, аналітичний або комбінований (табл. 3.2).

Таблиця 3.2.

Програма аудиту єдиного соціального внеску у ПрАТ «АК «Київводоканал»

№	Перелік аудиторських процедур	Методичні прийоми аудиту	Аудиторські докази	Вико-навець	Тер-мін	Індекс РД
1	2	3	4	5	6	7
1.	Перевірка наявності первинних документів із обліку відпрацьованого часу й його оплати ПрАТ «АК «Київводоканал»	Документальна, арифметична, зустрічні	Накази про прийом, звільнення, табелі обліку робочого часу, штатний розпис, наряди та розцінки, довідка про обсяги виконаних робіт			Робочий документ 1.1
2.	Перевірка наявності первинних документів з обліку ЄСВ ПрАТ «АК «Київводоканал»	Документальна, арифметична, зустрічна	Регістри аналітичного обліку			Робочий документ 1.2
3.	Перевірка правильності нарахування виплат за листами непрацездатності та їх відображення в обліку й нарахувань ЄСВ ПрАТ «АК «Київводоканал»	Документальна, арифметична, зустрічні	Листи непрацездатності, відомості про заробітну плату попередніх періодів, розрахунково-платіжна відомість працівника типової форми № П, бухгалтерська довідка			Робочі документи 1.3 та 1.4
4.	Перевірка даних регістрів з обліку ЄСВ ПрАТ «АК «Київводоканал»	Документальна, арифметична,	Відомості, журнали, машинограми, звіти про відрахування до ЄСВ			Робочий документ 1.5

		зустрічна				
5.	Перевірка своєчасності подання звітності із ЄСВ ПрАТ «АК «Київводоканал»	Документальна, арифметичні, зустрічна	Звіти до соціальних фондів із відмітками що до їх здачі			Робочий документ 1.6
6.	Перевірка правильності застосування розмірів ЄСВ що до його нарахування ПрАТ «АК «Київводоканал»	Документальна, арифметична, зустрічна	Розрахунково-платіжна відомість, бухгалтерська довідки			Робочий документ 1.7
7.	Перевірка правильності розрахунку ЄСВ за звітні місяці ПрАТ «АК «Київводоканал»	Документальна, арифметична, зустрічна	Розрахунково-платіжна відомість працівника, бухгалтерські довідка			Робочий документ 1.8
8.	Узагальнення виявлених помилок й порушень при аудиті ЄСВ, які впливають на достовірність даних	Документальна, арифметична, зустрічна	Розрахунково-платіжна відомість, бухгалтерська довідка, виписка із банку, попередні робочі документ аудитора			Робочі документи 1.9 та 1.10
9.	Узагальнення результатів аудиту ПрАТ «АК «Київводоканал»	Зіставлення, аналітична	Робочі документи			Робочий документ 1.11
10.	Оформлення аудиторського звіту, акту виконаних робіт ПрАТ «АК «Київводоканал»					

Джерело: складено автором на основі [21].

Така програма аудиту може бути застосована в практиці як зовнішніх, так і внутрішніх аудиторів, а також для внутрішнього контролю ПрАТ «АК «Київводоканал». Переваги цієї програми полягають в тому, що вона визначає загальну стратегію аудиту ЄСВ, аудиторські процедури розміщені в логічній послідовності, що відповідає послідовності операцій, пов'язаних із обліком єдиного соціального внеску [21].

Методика аудиту єдиного соціального внеску в даному випадку передбачає використання дедуктивного методу. Однак виконання аудиторських процедур за цією програмою у ПрАТ «АК «Київводоканал» можна проводити й в зворотному порядку, застосовуючи метод індукції. Відповідно до запропонованої програми аудиту ЄСВ надаються приклади робочих документів для виконання аудиторських процедур, наведені в Додатках В, Г, Д.

Розглянуті методичні підходи до проведення аудиту єдиного соціального внеску в ПрАТ «АК «Київводоканал» дадуть змогу виявити помилки й порушення в організації бухгалтерського обліку ЄСВ і дозволяють аудиторі висловити незалежну думку про точність й повноту відображення інформації про готову продукцію у облікових реєстрах й фінансовій звітності.

Для зменшення часу, витраченого аудитором на перевірку розрахунків ЄСВ, доцільним є впровадження єдиної бухгалтерської форми, що

відображатиме основний розрахунок ЄСВ й надаватиме всю необхідну інформацію в зручному та спрощеному вигляді (із значно меншою кількістю облікових регістрів). При цьому можна використовувати ті ж методи, які застосовуються на поточному етапі: перерахунок, перегляд, оцінка фактичної наявності, порівняння тощо. Таке нововведення дозволить значно покращити організацію обліку розрахунків за ЄСВ, усунути недоліки, підвищити інформаційну значущість й забезпечити кращі знання про діяльність, що, в свою чергу, сприятиме більшій відповідальності за надані рекомендації [21].

Ефективна організація внутрішнього аудиту в ПрАТ «АК «Київводоканал» є одним із заходів, орієнтованих на вдосконалення управління підприємством. Вона забезпечить високий рівень виконання завдань, чітку організацію роботи й дає можливість оперативно виявляти порушення й зловживання, попереджати їх наслідки та, за потреби, притягувати винних до відповідальності.

ВИСНОВКИ

Соціальне страхування включає різноманітні види соціальної підтримки: виплати, дотації, пільги, субсидії, спрямовані на покращення становища окремих

груп населення через реалізацію соціальних програм й забезпечення функціонування відповідних соціальних установ.

Види загальнообов'язкового державного соціального страхування:

1) «пенсійне страхування:

2) страхування у зв’язку з тимчасовою втратою працездатності:

3) медичне страхування:

4) страхування від нещасного випадку на виробництві й професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності:

5) страхування на випадок безробіття:

6) інші види страхування, передбачені законами України» [14].

Для спрощення процесу обліку й сплати соціальних внесків підприємствами, а також забезпечення прозорості обліку та контролю за цими процесами, в Україні впроваджено єдиний соціальний внесок (ЄСВ). «Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування - консолідований страховий внесок, збір якого проводиться до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування у обов'язковому порядку й на регулярній основі фз ціллю забезпечення захисту у випадках, які передбачені законодавством, прав застрахованих осіб на отримання страхових виплат чи послуг за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування» [49].

Платниками єдиного внеску є: «роботодавці; ФОП, зокрема ті, що використовують працю інших осіб на умовах трудового договору чи на інших умовах, які передбачені законодавством про працю, або за цивільно-правовим договором; фізичні особи, які забезпечують себе роботою самостійно, і фізичні особи, що використовують працю інших осіб на умовах трудового договору. Розмір єдиного внеску: для платників єдиний внесок визначено у розмірі 22%; для підприємств, організацій, установ, а також фізичних осіб-підприємців, зокрема тих, хто обрав спрощену систему оподаткування й працевлаштовує осіб з інвалідністю, ставка єдиного внеску становить 8,41%; для підприємств та організацій загальноукраїнських громадських об’єднань осіб з інвалідністю, таких як УТОГ та УТОС, якщо частка працівників із інвалідністю складає щонайменше 50% від загальної кількості персоналу, а фонд оплати праця цих

працівників становить не менше 25% усіх витрат на оплату праці, розмір внеску встановлюється на рівні 5,3%» [49].

Основною метою аудиту розрахунків із соціального страхування є оцінка достовірності сальдо за рахунком 65 «Розрахунки за страхуванням» у фінансовій (бухгалтерській) звітності, перевірка правильності й повноти нарахування й сплати страхових внесків, а також надання рекомендацій організації що до законної оптимізації цих платежів. Аналіз розрахунків за страхуванням є частиною тематичного економічного аналізу, оскільки він охоплює лише окрему сторону діяльності підприємства, а не всю діяльність загалом.

Базою дослідження у кваліфікаційній роботі було ПрАТ «АК «Київводоканал» - підприємство, яке надає послуги з централізованого водопостачання й водовідведення.

У роботі були розглянуті основні фінансово-економічні показники ПрАТ «Акціонерна компанія «Київводоканал» за 2021-2023 рр., на онсові чого з’ясовано, що фінансова діяльність ПрАТ «Акціонерна компанія «Київводоканал»в період 2021-2023 рр. відзначалася змішаними результатами. Проте загальне зниження власного капіталу та чистого прибутку вказує на фінансові труднощі, пов'язані з високими витратами та зростанням зобов'язань. Одночасно спостерігається зростання оборотних активів та виручки, що може свідчити про спроби компанії адаптуватися до нових економічних умов.

У параграфі 2.1. було розглянуто організацію та методику аудиту розрахунків із соціального страхування ПрАТ «Акціонерна компанія «Київводоканал».

Основними завданнями аудиту розрахунків за страховими внесками є:

- перевірка точності нарахувань й виплат працівникам й відображення цих процесів в бухгалтерському обліку;

- з’ясування правильності й повноти нарахування внесків на фонд оплата праці для працівників;

- аналіз організації аналітичного обліку розрахунків із оплати праця та взаємодії між аналітичним і синтетичним обліком;

- оцінка заходів, що їх вживає керівництва для своєчасного стягнення заборгованості з працівників [21, с. 259].

Завданням аудиту розрахунків зі страхування є перевірка точності, повноти й своєчасності відрахувань за всіма видами оплати праця за відповідний період, а також перевірка своєчасності перерахування внесків й законності витрат Фонду соціального страхування.

В роботі з'ясовано, що метою аудиту розрахунків із соціального страхування є:

- перевірка реальності повноти операцій по заробітній платі, які відображені в обліку в ПрАТ «АК «Київводоканал»;
- перевірка правильності нарахувань на зарплату й утримань із неї в ПрАТ «АК «Київводоканал»;
- перевірка вчасності оформлення лікарняних ПрАТ «АК «Київводоканал»;
- перевірка правильності бухобліку розрахунків із соціального страхування ПрАТ «АК «Київводоканал»;
- перевірка достовірності залишків, відображених в фінансовій ПрАТ «АК «Київводоканал» звітності підприємства й стану розрахунків із фондами соціального страхування ПрАТ «АК «Київводоканал»

Перевірку ЄСВ у ПрАТ «АК «Київводоканал» проводилась за такими аспектами:

1. Основа для оподаткування: нарахована основна й додаткова заробітна плата, інші виплати (як грошові, так і не грошові).
2. Тарифні ставки ЄСВ згідно з положеннями Закону № 2464-VI.
3. Джерела фінансування нарахованої заробітної плати та сум нарахованих внесків.
4. Точність відображення у бухгалтерському обліку та звітності.

Під час останньої аудиторської перевірки у ПрАТ «АК «Київводоканал» була перевірена достовірність нарахувань заробітної плати та ЄСВ. Розбіжностей з нормативно-правовою базою виявлено не було.

Основними завданнями аналізу розрахунків за соціальним страхуванням є:

- вивчення системи розрахунків за соціальним страхування;
- перевірка правильності відображення у звітності розрахунки за соціальним страхуванням;

- зіставлення даних синтетичного й аналітичного обліку розрахунків за страхуванням;
- дослідження структури внесків на соціальне страхування;
- перевірка стану розрахунків за соціальним страхуванням.

В роботі була проаналізована структура операційних витрат в ПрАТ «АК «Київводоканал». Здійснивши розрахунки, було визначено, що у ПрАТ «АК «Київводоканал» в 2023 р. у порівнянні з 2021 р. відрахування на соціальні заходи зменшились 16439 тис. грн. або 6,33 %. Частка у витратах також зменшилася з 7,39 % до 5,95%. Це корелює з динамікою витрат на оплату праці, оскільки відрахування безпосередньо пов'язані із заробітною платою. Відобразимо графічно частку відрахувань на соціальні заходи у структурі операційних витрат за 2023р.

Далі була проаналізована динаміка витрат на соціальне страхування ПрАТ «АК «Київводоканал» та з'ясовано, що у 2023 р. сума соціальних відрахувань в товаристві зменшилась на 16439 тис грн. (5,95%) порівняно з 2021 р.

Також в роботі здійснений аналіз динаміки рівня заборгованості за соціальним страхуванням ПрАТ «АК «Київводоканал». Так, у 2023 р. поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування в товаристві зменшилась на 10364 грн. (76,97 %) порівняно з 2021р.

Проаналізувавши частку заборгованості за соціальним страхуванням у структурі поточних зобов'язань й забезпечень ПрАТ «АК «Київводоканал», було виявлено, що у 2023 р. поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з страхування ПрАТ «АК «Київводоканал» становить 0,43 % у структурі поточних зобов'язань та забезпечень, що на 1,25% більше, ніж 2021 р. Кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування за цим показником ПрАТ «АК «Київводоканал» зменшилась на 10364 тис. грн. (76,97%) порівняно з 2021 р. і становила 6998 тис. грн. у 2023 р.

У 3 розділі кваліфікаційної роботи було розглянуто шляхи удосконалення методики проведення аудиту розрахунків із соціального страхування для підвищення ефективності роботи ПРАТ «АК «Київводоканал». Буди запропоновані основні організаційно-методологічні підходи до аудиту єдиного соціального внеску також було з'ясовано, що для аудиту єдиного соціального

внеску при перевірці ПрАТ «АК «Київводоканал» доцільно застосовувати вибірковий методичний підхід, що дозволяє зменшити матеріальні та трудові витрати, хоча при цьому зростає ризик не виявлення помилок. Розглянуті методичні підходи до проведення аудиту єдиного соціального внеску в ПрАТ «АК «Київводоканал» дадуть змогу виявити помилки й порушення в організації бухгалтерського обліку ЄСВ й дозволяють аудитор висловити незалежну думку про точність й повноту відображення інформації про готову продукцію у облікових реєстрах й фінансовій звітності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Андріїв В. В. Зміст і призначення загальнообов'язкового державного соціального страхування. *Вісник Одеського національного університету.* URL: http://www.pravoznavec.com.ua/period /article/33197/%C2.

2. База нарахування та ставки єдиного соціального внеску (станом на 21.12.2019 р.) *Дебет-Кредит*. 2019, 21 грудня. С. 12.

3. Безугла В. О., Загірняк Д. М., Шаповал Л. П. *Соціальне страхування.* Навч.

посіб. К.: Центр учбової літератури, 2019. 208 с.

4. Бондаренко О. М., Зубченко А. П. Єдиний соціальний внесок в контексті нарахувань та утримань із заробітної плати. URL : file:///C:/Users/1/Downloads/336-1301-1-PB.pdf.

5. Березовська-Чміль О.Б. Теоретико-методологічні основи дослідження соціального захисту. *Панорама політологічних студій.* 2019. Вип. 9. С. 153- 157.

6. Галущак І. Є. Розрахунки з оплати праці з органами соціального страхування у звітності підприємства. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону.* 2019. Т. 2. № 15. С. 46-52.

7. Глазко Н. Д. Соціальний захист та соціальне забезпечення населення в Україні та механізм його регулювання. *Економічний простір.* 2013. № 69. С. 63-73.

8. Губар О. Є. Соціальне страхування у забезпеченні суспільного добробуту Фінанси України. 2018. № 8. С. 130-136.

9. Димніч О. В. Система соціального страхування та шляхи її вдосконалення в Україні: автореф. дис. ... канд.. екон. наук: 08.00.08. К., 2015. 22 с.

10. Динь І. М., Градова О. В. Запровадження єдиного соціального внеску в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду. Наукові записки. Серія “Економіка”. Випуск 15 URL : https://core.ac.uk /download/pdf/158347259.pdf.

11. Завора, Т.М. *Соціальне страхування:* навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2018. 272 с.

12. Інструкція зі статистики заробітної плати № 5 від 13.01.2004. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0114-04

13. Інструкція з порядку заповнення листка непрацездатності № 774/438/207-ос/719 (z1324-06) від 24.11.2006. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-04

14. Кириченко А. В. Розвиток соціального страхування в Україні: Монографія. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2017. 197 с.

15. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text

16. Кононова О.Є., Макарова Г.С Головні аспекти обліку, порядку нарахування, обчислення і сплати єдиного соціального внеску. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління.* Випуск 3 (20) 2019.

17. Коцюбинська Є. Б. Сучасний стан соціального страхування в Україні. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу.* 2018. Вип. 2 (40). С. 33-36

18. Кравченко М. В. Система соціального захисту населення як об'єкт наукових досліджень. *Актуальні проблеми державного управління*. 2018. № 2. С. 41-47. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2010_2_7.

19. Лібанова Л.М. *Соціальний захист та соціальне включення в Україні.* URL: https://idss.org.ua/arhiv/Ukraine_exsum_fin_ukr.pdf

20. Мальований М. І. *Фінансові аспекти функціонування системи соціального захисту населення в Україні* : монографія. Умань: Видавець «Сочінський М. М.», 2016. 496 с.

21. Макаренко А. П., Семенов О. В. Удосконалення методики проведення аудиту єдиного соціального внеску для підвищення ефективності роботи підприємства. *Інвестиції: практика та досвід.* № 3/2019.

22. Макаренко А.П. *Державний фінансовий контроль:* навч. посібник для ВНЗ: [гриф ЗДІА] / А.П. Макаренко, І.Я. Максименко, Т.О. Меліхова, О.П. Зоря. Запоріжжя: ЗДІА, 2017. 280 с.

23. Макаренко А.П. *Соціальне страхування: сутність, значення та обліковий аспект*: навч. посібник: [гриф ЗДІА] / А.П. Макаренко, О.П. Зоря, Т.О. Меліхова, І.Я. Максименко. Запоріжжя: ЗДІА, 2017. 200 с.

24. Михальченко Г. Г., Грищенко Ю.О. Застосування світового досвіду для удосконалення шляхів фінансування системи соціального захисту. *Вісник Дніпропетровського університету.* Сер.: Економіка. 2014. Т. 22, вип. 8(1). С. 32-39.

25. Меліхова Т.О. Удосконалення обліку та аудиту заробітної плати у казначействі / Т.О. Меліхова, М.М. Іванова. *Ефективна економіка*. 2018. № 1. – URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6087

26. Меліхова Т.О. Удосконалення методичних підходів до проведення аудиту нарахування та утримання єдиного соціального внеску з підвищення ефективності контролю / Т.О. Меліхова, Т. Віговська. *Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля*. Луганськ: СНУ ім. В. Даля, 2013. № 5 (194). Ч. 1. С. 126 -130.

27. Меліхова Т.О. Програма аудиту оподаткування заробітної плати підприємства / Т.О. Меліхова, М. Єременко. Матеріали XIX Науково-технічної конференції студентів, аспірантів і викладачів в ЗДІА "Проблеми економічного розвитку у сучасних умовах" (м. Запоріжжя, 2014 р.) URL: http://zgia.zp.ua

28. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 19 (МСБО 19). Виплати працівникам. IASB; Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_011#Text

29. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 26 (МСБО 26). Облік та звітність щодо програм пенсійного забезпечення. IASB; Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_044#Text

30. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку у державному секторі 101 «Подання фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.12.2009 № 1541. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0103-10#Text

31. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку у державному секторі 132 «Виплати працівникам»: Наказ Міністерства фінансів. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-12#Text

32. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 "Виплати працівникам": Наказ Міністерства фінансів України від 28.10.20003 р. № 601. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03#Text

33. Насібова О. В. Теоретичні аспекти фінансового забезпечення соціального захисту населення. Економіка та держава. 2019. № 8. С. 35-40.

34. ПрАТ «АК «Київводоканал». URL: https://vodokanal.kiev.ua/

35. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Закон України від 23.09.1999 № 1105-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text

36. Про затвердження Порядку формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Наказ Міністерства фінансів України № від 14.04.201 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0460-15#Text.

37. Порядок оплати перших п’яти днів тимчасової непрацездатності через

захворювання або травму, не пов'язану з нещасним випадком на виробництві, за рахунок роботодавця. Постанова Кабінету Міністрів України № 439 від 26.06.2015. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/440-2015-%D0%BF

39. Порядок визначення середньої заробітної плати: Постанова Кабінету Міністрів України № 100 від 08.02.1995. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/100-95-%D0%BF#Text

40. Порядок обчислення середньої заробітної плати (доходу) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.09.01 р. № 1266 (зі змінами та доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1266-2001-%D0%BF#Text

41. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність. Закон України. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 9, ст.50. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text

42. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: закон України від 02.03.2000р. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 1533-111 (зі змінами та доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov. ua/laws/show/1533-14.

43. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням. Закон України URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2240-14/ed20020117.

44. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. Закон України від 09.07.2003 № 1058-IV.URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text

45. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Закон України від 08.07.2010 № 2464-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text

46. Про оплату праці: Закон України від 10.07.03 р. № 1086-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text

47. Про порядок введення в дію Закону України "Про відпустки". Постанова Верховної Ради України від 15.11.96 р. (зі змінами та доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/505/96-%D0%B2%D1%80

48. Сторонянська І.З., Вікнянська А.О. *Фінансовий механізм соціального страхування з тимчасової втрати працездатності* : монографія. Львів: ДУ «ІРД імені М.І. Долішнього НАН України», 2014. 192 с.

49. Уманська В.Г. *Аудит:* навч.-метод. посіб. Черкаси: ЧНУ, 2021. 122 с.

50. *Фінансовий аналіз.* Навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич. Тернопіль, ТНЕУ, 2016, 304 с.

51. Фролова О. Формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску. Наукове видання. *Актуальні аспекти розвитку підприємств аграрної сфери: облік, аудит, фінансування.* Херсон. 2016. 363 с.